

**ljudske zahteve kontra
predvolilnim obljubam**

Kandidatkam in kandidatom za županjo oz. župana Mestne občine Maribor!

Več kot pet let se v ožjih lokalnih skupnostih - v Novi vasi, na Studencih, v Radvanju in na Pobrežju, na Taboru, v Magdaleni, skupaj Center in Ivan Cankar, v Koroških vratih, v Pekrah in Kamnici, od nedavnega tudi na Teznem, redno srečujejo sosedje, ki na zborih samoorganiziranih četrtnih in krajevnih skupnosti (SČKS) razpravljajo o svoji bivanjski sredini – kakšne probleme zaznavajo in kako jih rešiti.

V oktobru smo v Iniciativi mestni zbor (IMZ), ki zbere sicer moderira, organizirali serijo javnih posvetov o tematikah, ki so se v preteklih petih letih delovanja zborov pogosto pojavljale na dnevnem redu, pa v tem času ni bilo zaznati premika na bolje.

Občani smo s pomočjo strokovnjakov predebatirali problemska področja ter oblikovali zahteve za spremembe in izboljšave v delovanju MOM, ki jih pričakujemo od prihodnje županje ali župana. V zahtevah so zajeti nekateri aspekti lokalne samouprave, mestne uprave in proračuna, pa okolja in prostora, komunalne infrastrukture, prometa in delovanja javnih podjetij. V IMZ smo iz zahtev formulirali vprašanja in vam jih posredujemo, da se do njih opredelite. Vaše odgovore bomo posredovali občankam in občanom, ki se udeležujejo zborov SČKS, hkrati pa jih bomo tudi čim širše publicirali.

Kaj pravite, Josip Rotar?

Pričakujemo, da se boste z vašimi odgovori, opredelitvami in utemeljitvami pisno odzvali do sobote, 10. novembra, do 17.00, nazaj na e-naslov info@imz-maribor.org

FINANCE IN DELOVANJE MESTNE UPRAVE

Naročanje storitev zunanjih izvajalcev

Občani ugotavljamo, da se stroški delovanja občinske uprave skozi leta nerazumno višajo in precej odstopajo od slovenskega povprečja, tudi povprečja mestnih občin. Ugotavljamo, da velik del dviga stroškov delovanja uprave nastaja, ker MOM naloge, ki naj bi jih opravljali usposobljeni strokovni kadri, zaposleni v upravi, naroča pri zunanjih izvajalcih. Takšno outsourcanje zajema tako pripravo osnovne projektne dokumentacije kot pravna svetovanja in zastopanja na raznih področjih delovanja uprave. Prepričani smo o neracionalnosti takšnega početja.

Zahtevamo

da župan takoj po nastopu funkcije opravi pregled nalog mestne uprave in njihovo izvedbo, identificira točke nerazumnega naročanja zunanjih izvajalcev ter usposobi mestno upravo za samostojno izvedbo večine svojih nalog.

Kaj pravite?

Ali se strinjate z oceno stanja?

Če je odgovor DA: Kako in v kolikšnem času bi stanje izboljšali? Če je odgovor NE: S čim se ne strinjate?

Da, z oceno stanja se strinjam. Stanje je mogoče izboljšati s pregledom in racionalizacijo najemanja zunanjih izvajalcev. Občina jih lahko najema samo, kadar je res nujno potrebno in so dokazani jasni pozitivni učinki za mesto. Sicer pa imamo v mestni upravi dovolj kakovostnih in zaupanja vrednih ljudi, ki jim je potrebno dodeliti znanju, izkušnjam in kompetencam primerne naloge. Te pa morajo temeljiti na izvajanju in sprejemanju dolgoročnih strategij za posamezna področja. Uvesti je potrebno redno evalvacijo izvajanja teh strategij in nalog ter sproti iskati prostor za izboljšave. Nekatere strategije, na primer Lokalni program za kulturo in Celostna prometna strategija, se trenutno ne izvajajo, kot je načrtovano, kar je potrebno izboljšati že v proračunu za prihodnje leto. Prav tako je hkrati s tem potrebno redno usposabljanje zaposlene v mestni upravi in nadgrajevati ter aktualizirati njihovo znanje ter kompetence

FINANCE IN DELOVANJE MESTNE UPRAVE

Transparentnost porabe javnih sredstev

Občani ugotavljamo, da je poraba proračunskih sredstev pogosto netransparentna, zakonsko zapovedano objavljeni dokumenti pa so laičnemu uporabniku nerazumljivi. Javna razprava o najpomembnejših občinskih odlokih se ne izvaja, mestna uprava pa nima zasnovanih postopkov za odzivanje na predloge in komentarje javnosti.

Zahtevamo,

(1) da se v poslovniku Mestnega sveta Mestne občine Maribor (MS MOM) definira obvezna 30-dnevna javna razprava ob sprejemanju vsakega proračuna med prvim in drugim branjem. Določi naj se obvezna obravnava vsakega predloga ali komentarja občanov, ki v tem obdobju prispe. Obrazložitev, kako je vsak posamičen predlog ali komentar občana vsebinsko vplival na proračun, mora biti sestavni del proračuna.

(2) da se ob zakonsko obvezni objavi uradnega dokumenta, proračun MOM občanom predstavi tudi v poljudni, poenostavljeni in lažje razumljivi obliki. Predlagamo, da se uporabi sistem Open budgets, ki proračun predstavlja bolj vsebinsko logično kot računovodsko, grafično podprto z infografikami. Praksa, ki bi jo bilo vredno vzeti za vzor je iz hrvaške občine Sisak

http://proracun.sisak.hr/moj_proracun.html

(3) Zahtevamo, da MOM že med izvedbo večjih projektov hkrati opravlja notranjo revizijo izvedenih postopkov.

Kaj pravite?

Ali boste uvedli obvezno 30-dnevno javno razpravo ob sprejemanju proračuna?

Da. Vendar samo javna razprava ni dovolj. Potrebno je dogovoriti in načrtovati mehanizme, ki bodo omogočali učinkovito vključevanje pripomb v sam proračun. Smatramo tudi, da je potrebno razlikovati pobude posameznikov in pobude organiziranih skupnosti in združenj občanov, organiziranih v skladu z sodobnimi načeli demokracije in sodelovanja, in so tako temelj uspešnega procesa participacije.

Ali boste privzeli tehniko Open budgets ali kakšno podobno učinkovito rešitev za bolj poljudno predstavitev občinskega proračuna javnosti?

Da. V okviru priprave strategije Odprtih podatkov in izdelave spletne platforme.

Kako nameravate izvajati nadzor nad izvedbo večjih projektov?

Za ta odgovor moramo korak nazaj. K proračunu. Ta mora biti predstavljen na uporabniku prijazen način, podobno kot v Gradcu, da je vsakemu občanu s par kliki takoj jasno kakšna bo proračunska poraba na vsaki postavki vsakega področja. To je osnova nadzora, ob tem pa se moramo začeti ukvarjati s pristojnostmi Nadzornega odbora MOM in vnašanjem mehanizmov, kot so obvezne revizije zunanjih agencij, kar je praktično že praksa pri vseh EU projektih, ki so vredni več kot 250.000 evrov.

FINANCE IN DELOVANJE MESTNE UPRAVE

Izboljšanje delovanja strokovnih služb mestne uprave

Občani ugotavljamo, da je delovanje posameznih občinskih uradov med seboj neusklajeno. Ne zgodi se redko, da dobimo od dveh uradov, ki delata na istem projektu, različne odgovore na isto vprašanje. Kaže, da je pretok informacij med uradi slab, da en urad ne ve, kaj počne drugi. V strokovnih službah manjka kader s kompetencami predvsem na področju priprave prijav za črpanje kohezijskih sredstev, kjer se MOM odreže zelo slabo.

Zahtevamo,

(1) da se reorganizira notranje delovanje mestne uprave tako, da se izboljša komunikacija med posameznimi uradi in službami.

Kaj pravite?

Ali se strinjate z oceno stanja?

Če je odgovor DA: Kako in v kolikšnem času bi stanje izboljšali?

Če je odgovor NE: S čim se ne strinjate?)

Da. Komunikacija se lahko izboljša s pomočjo sodobnih komunikacijskih e-rešitev in usposabljanj za njihovo uporabo. Prav tako je treba ponekod jasneje določiti odgovornosti in zadolžitve. Črpanje kohezijskih sredstev je potrebno izboljšati čim prej, zato bo eden prvih ukrepov pregled in morebitna okrepitev strokovnih služb na tem področju ter vzpostavitev širšega sodelovanja s posameznimi sektorji.

Maribor potrebuje kompetentnega direktorja mestne uprave. Takšna oseba ne bo imela težav predstavljene pomanjkljivosti odpraviti v najkrajšem času. Zadnjih nekaj direktorjev za urejanje notranjih težav uprave ni imelo dovolj časa, ali pa so bili nesposobni.

FINANCE IN DELOVANJE MESTNE UPRAVE

Komuniciranje z občani

Občani ugotavljamo, da se, ko se z vprašanji in pobudami obrnemo na urade in službe mestne uprave, te ne odzivajo zadovoljivo in v več primerih ne zadostijo minimalnim standardom, ki jih zapoveduje Zakon o splošnem upravnem postopku. Odgovori ne dospejo v zakonsko zapovedanem roku, neredko sploh ni odgovora. Odgovori, ki dospejo, imajo večkrat le bežno zvezo z zastavljenim vprašanjem. Hkrati občani ugotavljamo, da je »krajevno običajen način« obveščanja krajanov o relevantnih dogodkih nezadosten, premalo proaktiven. Zgolj objava na nefunkcionalni spletni strani MOM, kjer funkcija iskanje zelo slabo deluje, še ne pomeni, da je informacija občanom primerno posredovana. Ne gre pričakovati, da bodo občani dnevno raziskovali stotine podstrani spletnega portala MOM.

Zahtevamo,

(1) dosledno izvajanje Zakona o splošnem upravnem postopku in hkrati, da MOM vzpostavi mailing listo in/ali kakšno drugo obliko neposrednega obveščanja občanov, na katero se lahko oseba prijavi, in tako neposredno prejema informacije, ki so zanjo relevantne.

(2) da MOM vzpostavi dodatne informacijske točke na relevantnih avtobusnih postajah ali drugih točkah, ki jih pogosto uporabljajo občani ter tam objavlja informacije, pomembne za posamezne MČ in KS. Informacijske table naj vzpostavi tudi v glavnih trgovskih centrih.

Kaj pravite?

Ali bi vzpostavili direktne kanale obveščanja občanov glede na želje občanov? Kakšne kanale in do kdaj bi to opravili?

Da.

Pisarna za komuniciranje z občani. Platforma za objavlanje odprtih podatkov s skladu z izdelano strategijo pametnega mesta.

Ali bi vzpostavili dodatne kanale obveščanja občanov glede na želje občanov? Kakšne kanale in do kdaj bi to opravili?

Da. Informacijske točke in table so dobre in hitro izvedljive rešitve v tej smeri. Hkrati je potrebno modernizirati in uporabniško izboljšati portal mestne občine. Načrtujemo tudi oblikovanje strategije Odprtih podatkov, ki bo občanom omogočala dostop do vseh podatkov v javnem interesu, ki so v lasti MOM, ter tudi zbiranje in obdelavo novih podatkov s skladu s sodobnimi standardi upravljanja mest.

Transparentnost in racionalizacija delovanja mestnega sveta

Mestni svet MOM je v zadnjem mandatu deloval kaotično. Vrstile so se izredne in dopisne seje, včasih celo več sej naenkrat. Za razliko od redne seje so v obeh drugih omenjenih primerih roki za seznanjanje svetnikov z gradivom krajši, javne razprave ni. Oboje niža kakovost dela mestnega sveta. Onemogočena razprava med svetniki je še posebej sporna v primerih, ko se na izrednih sejah obravnavajo več deset milijonov evrov težki rebalansi proračuna. Dopisne seje pa so težavne ne le zaradi umanjkanja debate znotraj MS MOM, ampak tudi zato, ker jih ne more spremljati javnost. Problematična je še nedavna sprememba poslovnika MS MOM, ki onemogoča objavljanje posnetkov sej MS MOM. Kaos v delovanju MS MOM vnaša kaos v delovanje občinske uprave, delovanje mestnega sveta je od javnosti vse bolj odrezano.

Zahtevamo,

(1) da se v Poslovnik MS MOM doda zapis, ki bo uredil javno objavo slikovnih in zvočnih posnetkov sej MS MOM.

Konkretni tekst spremembe:

V 3. členu se drugi stavek spremeni tako, da se glasi:

Mestni svet zagotavlja javnost dela z obveščanjem javnosti o svojem delu, z navzočnostjo občanov in predstavnikov javnih občil na svojih sejah, z neposrednim prenosom sej preko spletne strani mestne občine, z objavo slikovnih posnetkov sej ter na druge načine v skladu s predpisi mestne občine.

V 64. členu se doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

Slikovni in zvočni posnetek se neposredno predvaja na spletni strani mestne občine ali lokalni TV. Slikovni in zvočni posnetek je objavljen in javno dostopen na spletni strani MOM ali lokalni TV do datuma enega leta po koncu mandata MS, katerega seja se je snemala. Po tem datumu se posnetek strokovno odstrani.

Kaj pravite?

Ali ste pripravljeni vložiti in sprejeti predlagane spremembe poslovnika?

Deloma. Posnetke je potrebno ustrezno arhivirati.

LOKALNA SAMOUPRAVA

Transparentnost in racionalizacija delovanja mestnega sveta

Zahtevamo,

(2) da se v Poslovniku MS MOM spremenijo relevantni členi poslovnika na način, da bo onemogočeno izvajanje več sej hkrati in onemogočeno pričeti z naslednjo sejo, preden se prejšnja ne zaključi.

Konkretni tekst spremembe:

V 31. členu se prva dva stavka spremenita tako, da se glasita:

Župan lahko skliče izredno sejo sveta, preden je končana predhodno sklicana izredna seja, mestni svet pa nove izredne seje ne more začeti, dokler ne konča prejšnje izredne seje.

V 32.a členu se prvi stavek spremeni tako, da se glasi:

V izjemnih in nujnih primerih, ko ni mogoče sklicati izredne seje in bi lahko nastale škodljive posledice, lahko skliče župan dopisno sejo. Dopisne seje ni možno sklicati za obravnavo odloka v prvi obravnavi.

Kaj pravite?

Ali ste pripravljeni vložiti in sprejeti predlagane spremembe poslovnika?

Vsebinsko se strinjamo s predlaganim. Formalno pa je predstavljena opredelitev sprememb manj ustrezna.

Javna razprava o proračunu

Šele na zadnji seji MS MOM je občina spremenila poslovnik mestnega sveta na način, da ta sedaj predvideva javno razpravo ob sprejetju najpomembnejšega dokumenta občine, proračuna. Žal pa se ta javna razprava »lahko« zgodi le, če so izpolnjeni dodatni pogoji. Postavljeni so tako nerealistično, da je očitno, da se pod takšnimi pogoji ta razprava nikoli ne bo izvedla.

Zahtevamo,

(1) da se v Poslovniku MS MOM spremenijo določila, ki urejajo javno razpravo ob sprejetju proračuna na način, da bo le ta obvezna ne glede na druge okoliščine.

Konkretni tekst spremembe:

29. člen se spremeni tako, da se glasi:

Gradivo mestnega sveta se objavi na spletnih straneh mestne občine.

Ob objavi predloga proračuna se pozove javnost, da v roku 30 dni na način, določen z objavo, sporoči morebitne pripombe in predloge.

Ob objavi predloga razvojnih načrtov in odlokov, ki so po naravi splošnega pomena, razen če zakon ali ta poslovnik ne določata drugečnega postopka, se lahko pozove javnost, da v roku 30 dni na način, določen z objavo, sporoči morebitne pripombe in predloge.

Javna razgrnitev prostorskih aktov se izvede v skladu z določili zakona, ki se nanaša na urejanje prostora.

Po končani obravnavi iz prvega ali drugega odstavka tega člena pripravi mestna uprava poročilo o sodelovanju javnosti s predstavitevjo vpliva pripomb in predlogov na vsebino gradiva. Poročilo o sodelovanju javnosti pri pripravi gradiva je sestavni del gradiva in se objavi na spletni strani mestne občine.

Gradivo zaupne narave se ne objavlja, način ravnanja s takšnim gradivom pa določa pravilnik, ki ga izda župan.

V 102. Členu se spremeni drugi odstavek tako, da se glasi:

Istočasno s predložitvijo proračuna mestnemu svetu, župan le-tega posreduje svetom mestnih četrti in krajevnih skupnosti in ga objavi na spletni strani mestne občine s pozivom javnosti, da v roku 30 dni sporoči morebitne pripombe in predloge.

Kaj pravite?

Ali ste pripravljeni vložiti in sprejeti predlagane spremembe poslovnika?

Da, vendar je tudi za to spremembo potrebno opraviti širšo razpravo. Predlagan tekst 29. člena ponavlja določila zakonskih pod-aktov, ki so lahko predmet sprememb s strani države kar je manj ustrezno in bi bilo smiselno izboljšati.

LOKALNA SAMOUPRAVA

Javna obravnava sprememb Statuta MOM in Poslovnika MS MOM

V zadnjem mandatu in pol smo občani podali več predlogov za spremembo Statuta MOM in Poslovnika MS MOM, ki sta temeljna dokumenta za delovanje občine. Na predloge se mestne službe praviloma sploh niso odzvale, kaj šele, da bi bili predlogi obravnavali na MS MOM.

Participatorni proračun

Participatorni proračun je obravnavan kot kakovosten mehanizem vključevanja občanov v odločanje o javnih sredstvih. Kljub temu, da je MOM prva v Sloveniji pilotno izvedla participatorni proračun v eni izmed četrti, ga ne izvaja dosledno, mestna oblast pa svojih izrečenih zavez do občanov ne jemlje resno.

Zahtevamo,

(1) da statutarno pravna komisija ali druge pristojne službe prispele predloge, ki se nanašajo na spremembo Statuta MOM ali Poslovnika MS MOM, preuči in se do njih opredeli iz tehničnega stališča, to stališče pa se objavi na spletni strani MOM.

Zahtevamo,

(1) da se v Statut MOM vpiše obvezo izvajanja participatornega proračuna v celotnem območju MOM v obsegu najmanj 1 % proračuna, razdeljenega med MČ in KS glede na enačbo, ki jo je sprejela delovna skupina za participatorni proračun MOM v letu 2017.

Konkretni tekst spremembe:

105. člen se spremeni tako, da se doda četrti odstavek

(4) Župan predlog proračuna pripravi tako, da se del sredstev proračuna nameni financiranju projektov, ki jih neposredno predlagajo in izberejo občani. Če ni z drugim predpisom občine določeno drugače, se za financiranje teh projektov nameni sredstva v višini, ki ne sme biti nižja od 1 odstotka letnega proračuna občine.

Trenutni četrti odstavek postane peti odstavek.

Kaj pravite?

Ali ste pripravljeni vzpostaviti postopek javne obravnave predlogov sprememb Statuta MOM in Poslovnika MS MOM?

Da

Kaj pravite?

Ali ste pripravljeni pričeti z doslednim izvajanjem participatornega proračuna v opisanem obsegu? Ali ste pripravljeni v statut občine vpisati obvezo izvajanja participatornega proračuna?

Da, vendar je tudi za to spremembo potrebno opraviti širšo razpravo. Mestna uprava v tem trenutku nima strokovnega kadra za izvajanje postopkov participacije v okviru sprejemanja participatornega proračuna, kot sestavnega dela proračuna. Pred pričetkom izvajanja tega projekta je v okviru Pisarne za komuniciranje z občani in Sektorja za finance potrebna kadrovska preureditev.

Pred pričetkom izvajanja projekta je potrebno izdelati in v mestnem svetu sprejeti strokovni dokument za izvajanje participacije, v pripravo katerega bodo vključeni predstavniki deležnikov na tem področju in ustrezni strokovnjaki.

LOKALNA SAMOUPRAVA

Povečanje pooblastil svetom MČ in KS

Sveti KS in MČ so skozi leta izgubljali pooblastila. S pooblastili, kot jih imajo sedaj, so za občane skoraj neuporabni, saj samostojno ne odločajo o praktično ničemer več. Dobro bi bilo, da se jim vloga, ki so jo imeli v preteklosti, povrne in se določena pooblastila ožjim lokalnim skupnostim znova podelijo.

Zagotovitev kadrovske podpore svetom MČ in KS

Administrativne naloge in velik delež neposrednih stikov z občani med uradnimi urami opravi tajnik MČ ali KS. Opažamo, da je tajnikov premalo, več MČ in KS si deli enega skupnega. Zato je dejanski čas uradnih ur, ko lahko občani dostopajo do MČ in KS, po nekod izredno skop, tudi samo 2-krat 2 uri na teden in še to v času, ko je večina občanov v službi. Tajniki so tako neprestano na poti med eno in drugo MČ/KS, problematik skupnosti ne poznajo.

Zahtevamo,

(1) da MOM organizira javno razpravo o vlogi MČ in KS kot jo želijo občani. Skozi razpravo naj se identificirajo pristojnosti, ki naj bi jo sveti ožjih delov občine imeli, da bi ti bolje zadovoljevali potrebe svojih krajanov. Rezultate posveta naj se nato uveljavi v praksi.

Zahtevamo,

(1) Zahtevamo, da se vsaki MČ in KS zagotovi tajnik, ki bo svoje delo opravljal le v tisti ožji lokalni skupnosti. Temu primerno se poveča obseg uradnih ur.

Kaj pravite?

Ali ste pripravljeni organizirati javno razpravo o vlogi MČ in KS, na kateri bi lahko občani in svetniki MČ in KS osmislili vlogo ožjih delov občine? Kdaj bi to naredili?

Javna razprava o vlogi mestnih četrti in krajevnih skupnosti je nujna. Predvidena je tudi v Trajnostni urbani strategiji mesta Maribor in bi jo izvedli skladno s priporočili in predvidenimi ukrepi, ki so predvideni v omenjenem dokumentu.

Kaj pravite?

Ali boste zagotovili vsaki MČ in KS svojega tajnika? Do kdaj boste to uredili?

Da, za resno povezovanje mestnih četrti in krajevnih skupnosti moramo nujno le te strokovno in administrativno okrepiti. Takoj ob nastopu mandata bomo preučili možne scenarije, morda bi lahko s profesionalnimi tajniki razmišljali o četrtnih participatornih pisarnah, vendar je take ukrepe potrebno preučiti in zasnovati celostno v izogib podvajanju in konfliktom med lokalnimi akterji.

OKOLJE IN PROSTOR

Zapletenost predpisov in zakonov s področja okolja in urbanega prostora

Občani izpostavljamo množico zakonov in predpisov, zapisanih tako nedosledno in nerazumljivo, da jih ne obvladajo niti občinski uradniki, oziroma jih pravniki s posameznih občinskih uradov ali državnih organov različno tolmačijo. Posledično vlada na področju urejanja okolja in prostora velik kaos, kar lahko marsikdo izrabi v svojo korist, na račun kakovosti bivanja vseh ostalih in uničevanja vsem skupnega okolja. Prav tako se uradi in službe na vprašanja občanov enostavno odzivajo z odgovorom, da za odgovor ni so pristojni. To ni sprejemljivo.

Zahtevamo,

(1) da novo vodstvo MOM zagotovi pripravo uporabniku prijaznega priročnika zakonov, odlokov in predpisov s področja okolja in urbanega prostora, ki bo vseboval tudi razlago teh predpisov

(2) da MOM uvede informacijsko točko, skozi katero bo zainteresiranim občanom na voljo tolmačenje občinskih predpisov.

Kaj pravite?

Ali ste pripravljeni izdelati publikacijo v pomoč občanom glede predpisov in odlokov, ki veljajo za okolje in urbani prostor? Do kdaj bi bila izdelana?

Z javnim razpisom, ki bo jasno in natančno določal, pod kakšnimi pogoji jih je možno uporabljati. Razpis je potrebno redno obnavljati in spremljati situacijo na terenu, kaj se s prostori dogaja in ali so rabljeni v skladu s pogodbo.

Predvidevamo izdelavo priročnika za izvedbo dogodkov in začasno rabo javnega prostora v Mestni občini Maribor po vzoru dobrih praks v tujini in doma, kot je primer Mreže za prostor, v kateri sodelujejo tudi mariborske nevladne organizacije.

Ali boste zagotovili enotno vstopno točko za vprašanja občanov?

Da.

OKOLJE IN PROSTOR

Degradiran prostor

Izpostavljamo dejstvo, da je v mestu vedno več degradiranega prostora, ki ničemur ne služi, kazi videz mesta in postaja prostor za odlaganje odpadkov. Ker občina na pobude s strani prebivalcev mesta ne reagira učinkovito, se zdi, da sama nima jasnih ciljev v zvezi s temi prostori.

MOM nima sprejetega niti celovitega

občinskega prostorskega načrta. Za posamična območja ali parcele zelo stihjsko sprejema prostorske načrte. Velikokrat je degradiran prostor ali razpadajoča stavba v zasebni lasti in občina na pobude za posredovanje odgovarja, da tukaj nima moči.

Zahtevamo,

(1) da občina degradirane prostore v občinski lasti ponudi v javno začasno rabo in to rabo tudi aktivno moderira.

(2) da občina sprejme občinski prostorski načrt in to na način, ki omogoča široko javno razpravo o tistih področjih, kjer so spremembe možne. Jasno mora izpostaviti, česa se ne da spreminjati in o čemer se potemtakem tudi ne da razpravljati. Obstoječi osnutek prostorskega načrta je potrebno čim prej dati v javno strokovno razpravo in ga čim prej dokončati in sprejeti.

(3) da MOM upošteva predpis, ki določa, da lahko pozove lastnika propadajoče stavbe ali degradiranega območja, da jo obnovi oziroma uredi do postavljenega roka. Če tega ne stori, se obnove loti občina sama in od lastnika nato terja vložen denar. V letošnjem letu sprejet ZUREP to omogoča.

Kaj pravite?

Kako boste uredili začasno rabo zapuščenih, degradiranih prostorov in neuporabljenih nepremičnin v občinski lasti?

Z javnim razpisom, ki bo jasno in natančno določal, pod kakšnimi pogoji jih je možno uporabljati. Razpis je potrebno redno obnavljati in spremljati situacijo na terenu, kaj se s prostori dogaja in ali so rabljeni v skladu s pogodbo.

Trenutno že potekajo nekateri vsebinski projekti na področju revitalizacije degradiranih območij v mestu, ki jih je potrebno povezati z načrtovanjem investicij v prenovu degradiranih prostorov.

Do kdaj boste sprejeli Občinski prostorski načrt? Kako boste vključili različne javnosti v snovanje le tega?

Občinski prostorski načrt je eden osrednjih dokumentov za dobro delovanje mesta, zato ga je potrebno sprejeti čim prej. Priprava OPN se izvaja v skladu s Zakonom o urejanju prostora (ZUreP-2), v okviru katerega so predvideni postopki o vključevanju javnosti, ki jih je potrebno upoštevati. Strokovne službe bomo opolnomočili, da bodo z informacijami v največji meri pomagale zainteresirani javnosti brez poseganja politike v procese, ki jih predvideva zakonodaja. Prav konflikti interesov in vmešavanje politike v proces so krivi, da do danes mesto tega dokumenta nima. Moramo pa se zavedati, da Maribor še daleč ni edina občina brez OPN. Le kvaliteten dokument je lahko v pomoč pri urejanju prostora v mestu Maribor.

OKOLJE IN PROSTOR

Kako se boste lotili ureditve zanemarjenih ali zapuščenih nepremičnin v zasebni lasti?

V prvi vrsti bom skušal ureditev izvesti v sodelovanju in dialogu z lastniki. Če to ne mogoče, bo v najnujnejših primerih potrebno razmisliti o uveljavljanju ZUREP-a.

OKOLJE IN PROSTOR

Preveliko število zunanjih oglasnih prostorov za oglaševanje komercialnih storitev

Prebivalci opozarjamo na preveliko število oglasov, ki oglašujejo komercialne vsebine (izdelki in storitve). Vse skupaj kazi videz mesta, zmanjšuje varnost v prometu zaradi zmanjšane koncentracije za volanom (lokacije nekaterih oglasov celo vplivajo na varnost v prometu neposredno), daje se prednost kapitalu pred dobrobitjo skupnosti. Hkrati pa je premalo prostora na voljo za informacije in oglaševanje vsebin, ki bi koristile lokalni skupnosti. Slednje bi lahko bilo v souporabi in soupravljanju zainteresiranih lokalnih akterjev.

Zahtevamo,

(1) da novo občinsko vodstvo ponovno pregleda in ustrezno dopolni občinski odlok o oglaševanju na način, da se bo zmanjšalo število površin, namenjenih komercialnim oglasom in da se ukinejo oglasne površine tam, kjer to zmanjšuje vidljivost in varnost v prometu ali negativno vpliva na videz mesta in kazi izgled mestnih vedut. Odlok mora nujno definirati prostore za nekomercialno oglaševanje in lokalno obveščanje in to na takšnih lokacijah, kjer je zgoščena populacija (avtobusna postajališča...).

Kaj pravite?

Na kakšen način in v kakšni časovni perspektivi boste v mestu zagotovili zmanjšanje oglasnih prostorov namenjenih oglaševanju komercialnih vsebin?

Sprejeta Trajnostna urbana strategija predvideva ustrezne ukrepe za zaščito javnega interesa, ki ga krši neustrezno oglaševanje v prostoru. To je tudi eden izmed prioriteten ukrepov v programu Liste kolesarjev in pešcev, zato se bomo potrudili, da bo izveden čim prej prihodnje leto.

V tem trenutku je že v pripravi odlok o oglaševanju v mestu Maribor, ki ga je potrebno v najhitrejšem času javno obravnavati in potrditi v mestnem svetu.

Kako boste zagotovili oglasne površine za nekomercialno oglaševanje in lokalno obveščanje?

Te lahko nadomestijo komercialne oglasne površine na frekventnih javnih površinah, kjer to ne zmanjšuje varnosti in ne vpliva na videz mesta.

Natančne lokacije je potrebno uskladiti s strokovnimi službami, strategijo razvoja turizma (obseg in oblika oglaševanja) ter drugimi deležniki, kar je ena izmed naših prioriteten nalog.

OKOLJE IN PROSTOR

Razpršenost služb, ki upravljajo z in skrbijo za javne zelene površine v mestu

Opažamo, da je skrb za javne zelene površine od razpustitve mestne vrtnarske službe (Florine) dalje zelo pomanjkljiva. Prav tako je problematično, da za del teh površin skrbi Snaga, za del pa Nigrad, kar pogosto pomeni prelaganje odgovornosti, med obema podjetjema komunikacija teče pomanjkljivo.

Zahtevamo,

(1) da novo občinsko vodstvo vzpostavi enotno strokovno službo (npr. parkovna služba), ki bo prevzela celotno področje urejanja javnih zelenih površin – igrišča, parke, obcestne zelene površine (drevesa, grmovnice, rože in urbana oprema) in imela za to zagotovljena namenska sredstva. Pomembno je, da je en strokovno usposobljen izvajalec in da gre za občinsko podjetje, oziroma je podjetje vsaj v solastništvu občine.

Zahtevamo,

(1) da novo občinsko vodstvo sprejme strategijo varstva in urejanja zelenih površin, ki je vgrajena v prostorski načrt občine. Ta naj zajema tako površine v lasti MOM kot tudi zasebne funkcionalne površine. Strategija je namreč celostni dokument in vpliva tudi na vzgajanje ter ozaveščanje prebivalstva.

Kaj pravite?

Ali se strinjate z vzpostavitvijo omenjene strokovne službe? Če ste odgovorili z DA: S kakšno količino sredstev, menite, bi morala omenjena služba razpolagati na letni ravni in strokovnjake s katerih področji bi morala zaposlovati?

Trenutna mestna oblast zanemarja skrb za zelene površine, mestne parke, urbane gozdove, modro infrastrukturo. Nadzor nad kvalitetnejšim urejanjem in nad samo izvedbo posegov lahko prevzamejo obstoječe strokovne službe občine, mestni urbanist v sodelovanju z deležniki na tem področju. Potrebna je le učinkovitejša organizacija, nadzor in prioriteten urejanje tega vprašanja.

Kaj pravite?

Ali se strinjate s sprejetjem strategije varstva in urejanja zelenih površin? V kolikor ste odgovorili z DA: Na kakšen način boste peljali postopek pisanja strategije in do kdaj bo sprejeta?

Da. Vendar je potrebno v času do sprejetja strategije upravljanja z zeleno infrastrukturo, ki je obsežnejši dokument, sprejeti operativni načrt urejanja in upravljanja zelenih površin, parkov, igrišč in urbanih gozdov. Pred vsem gre za potrebo po pragmatičnem »opravljanju domače naloge« in ne za neke globoke procese samorefleksije. Strategija se bo pisala v sodelovanju s strokovnimi službami in ob posvetovanju s strokovno javnostjo. V strategijo bi vključili tudi zeleni fond, ki bi zagotavljal sredstva za te dejavnosti. Strategija bi lahko bila sprejeta do sredine mandata.

OKOLJE IN PROSTOR

Neurejenost mestnih gozdov

Izpostavljamo, da so mariborski mestni gozdovi marsikje v lasti večjega števila zasebnih lastnikov, kar pomeni, da se ne vzdržujejo celostno. Zato so deli gozdov pogosto neurejeni in so prostor za divja odlagališča. Z enotnim upravljavcem teh gozdov bi se problemi lažje reševali.

Zahtevamo,

(1) da MOM postane upravljavka gozdov, ki so razglašeni za javne površine. V tem primeru jih lahko razglasi tudi za parkovne gozdove. V kolikor tega ne naredi, se naj dogovori za upravljanje z lastniki na način, da občina prevzame upravljanje celotnega gozda in se sproti dogovarja z lastniki o urejenosti in potrebnih ukrepih.

(2) da MOM sprejme t. i. nadomestno ukrepanje v primeru zanemarjanja gozdnih površin in ogrožanja zdravja. Občina bi lahko ta protokol že imela, dodatna pravna podlaga pa je letos sprejet zakon ZUREP.

Kaj pravite?

Ali se strinjate s tem, da bi morala MOM postati upravljavka gozdov, ki so razglašeni za javne površine? Pojasnite svojo odločitev.

Da, ker mora občina poskrbeti za zdrav, človeku prijazen in urejen javni prostor. Upravljanje in urejanje urbanih gozdov je naloga zapisana v Trajnostni urbani strategiji.

Ali ste pripravljeni aktivirati protokol nadomestnega ukrepanja?

Da.

OKOLJE IN PROSTOR

Zapuščena kmetijska zemljišča

Prebivalci opozarjamo na zapuščena kmetijska zemljišča (zlasti vinograde) v mestu in v bližini mesta. Iz zapuščenih zemljišč se lažje prenašajo bolezni, širijo se alergene rastline, takšna področja so tudi vabljiva za odlaganje smeti. Vse to negativno vpliva tudi na sosednja zemljišča, ki pa so urejena in v uporabi. Smiselno bi bilo tovrstna neuporabljena zemljišča dati v skupno upravljanje zainteresiranim (prebivalstvo, občina, strokovne službe).

Zahtevamo,

(1) da novo občinsko vodstvo izvaja več aktivnosti v smeri spodbujanja za oživljanje takšnih zemljišč (brezplačna začasna raba, ugoden najem, osveščanje prebivalstva, nadzor ...)

(2) da novo občinsko vodstvo poenoti lastništvo Piramide, da se oživi obdelovanje zapuščenih vinogradov. Te lahko da v skupno brezplačno rabo. Vzpostavi naj se skupnostno upravljanje tega prostora.

Kaj pravite?

Na kakšen način boste spodbujali oživljanje zapuščenih kmetijskih zemljišč?

Brezplačna začasna raba, ugoden najem za vrtničkanje in urbano kmetovanje so dobre rešitve, ki bi hkrati izboljšale tudi stopnjo samooskrbe v mestu.

Ali se strinjate s tem, da je potrebno poenotiti lastništvo Piramide z namenom doseči ureditev tega pomembnega prostora?

Da.

RAVNANJE Z ODPADKI

Ravnanje z odpadki

Odpadki že dolgo niso več le estetski in sanitarni izziv skupnosti, temveč pereč okoljevarstveni izziv. Slovenija je v očeh mednarodne skupnosti čisto in zeleno okolje, kar tržimo kot komparativno prednost v turizmu.

Udeleženi na zborih samoorganiziranih skupnosti nismo zadovoljni. Problemi, ki nas pri ravnanju z odpadki pestijo, so:

- da nasploh proizvedemo veliko preveč odpadkov, kar je posledica v potrošništvo naravnane družbe;
- da premalo razmišljamo o ponovni uporabi materialov, ki so namenjeni v smeti;
- da živimo v skupnosti s slabim odnosom do skupnega dobrega; usmerjeni smo v urejanje lastne imovine na način, ki škodi javnemu dobremu (črna odlagališča, zasvinjani ekološki otoki in neustrezno ločevanje odpadkov, prekomerno onesnaževanje prostora na javnih dogodkih, itd);
- da trenutni sistem ravnanja z odpadki v občini ni stroškovno vzdržen in tudi ne učinkovit, kot bi si želeli;
- da obstoječa zakonodaja in strategije na tem področju niso dorasle današnjim okoljskim izzivom, ki jih predstavljajo odpadki;
- da organi, pristojni za nadzor na tem področju, svojega dela ne opravljajo niti minimalno zadovoljivo.

Verjamemo, da bi se dalo narediti več, tako s strani zakonodajalca (država), upravljavca mesta (občine), izvajalca javne službe, kot s strani prebivalcev in prebivalcev.

Zahtevamo,

(1) da pristojne državne in občinske institucije ter inšpekcijski organi do problematike divjih odlagališč in drugih primerov nepravilnega ravnanja z odpadki pričnejo pristopati v skladu z vsakokratnimi zavezami uradne politike za zdravo in čisto okolje ter z vso odgovornostjo do svojega dela.

(2) da se preoblikuje sistem zbiranja odpadkov v skupnosti tako, da bo motiviral k dogovorjenemu in predpisanemu (in učinkovitemu) načinu zbiranja odpadkov (npr. če se pri ločevanju odpadkov angažiraš kot je potrebno, je lahko cena položnice nižja od cene, ki jo plačuje nekdo, ki se s tem ne ukvarja).

(3) da se koši za odpadke na javnih mestih (obcestni koši, na avtobusnih postajah, na sprehajalnih površinah) opremijo z zaščito proti vetru in pticam, ki iščejo hrano (npr. s pokrovi), da odpadki res ostanejo v koših, dokler teh ne izprazni javna služba.

(4) Zahtevamo, da se na zbirna mesta za ločevanje odpadkov (ekološki otoki) postavijo obvestilne table, ki obveščajo in osveščajo, kako pravilno ravnati ter opozarjajo, kaj sledi v nasprotnem primeru. Informacija na tablah je tudi oštevilčeno mesto zbirnega mesta za namene učinkovitejše komunikacije z izvajalcem javne službe.

Kaj pravite?

Kako se boste vi lotili problematike divjih odlagališč?

Potrebno jih je detektirati, sproti čistiti in nadzorovati, da znova ne zrastejo. V okviru strategije vpeljave Odprtih podatkov nameravamo javno objavljati podatke o vseh detektiranih divjih odlagališčih.

Ali boste prilagodili sistem zbiranja odpadkov tako na organizacijski kot na finančni strani? Kako?

Da, način nagrajevanja dobrih praks ob kaznovanju slabih je dobra rešitev. Nameravamo vpeljati sistem Mestne kartice, s pomočjo katere bomo z brezplačnimi storitvami (prevoz z JPP, prevoz z Vzpenjačo, izposoja E-koles in skuterjev,...) nagrajevali občane v zameno za oddajanje ločenih odpadkov na predvidene lokacije.

Ali boste uredili odpadne posode na način, da bodo smeti zavarovane pred raznašanjem vetra ali ptic? Do kdaj?

Da, tam kjer niso, je to potrebno urediti čim prej. Potrebno je tudi preveriti lokacije, na katerih posode stojijo, saj trenutno te kazijo izgled javnih površin. Nove ureditve je potrebno finančno preveriti in izvesti v skladu s sodobnimi standardi.

RAVNANJE Z ODPADKI

Ali boste naročili Snagi, naj ekološke otoke opremi z ustreznimi navodili kako ravnati in informacijami kako kontaktirati odgovorne za zbiranje odpadkov?

Da. V okviru projekta Mestne kartice in skupnostnega ravnanja in ločevanja odpadkov po mestnih četrteh.

RAVNANJE Z ODPADKI

Ravnanje z odpadki

Zahtevamo,

(5) da se nadaljuje in še okrepi izobraževanje in osveščanje predvsem odraslih oseb o odpadkih, vplivih le teh na okolje in ravnanju z njimi. Predlagamo, da pri tem pomagajo otroci, ki to že dobro znajo.

(6) da se javni dogodki in dogodki v javnem prostoru organizirajo v smeri zmanjševanja pridelanih odpadkov - »prireditve z nič odpadki« (zero waste <http://ebm.si/zw/turizem/prireditve/smernice-zw-prireditve/>). Občina za ta namen pripravi ustrezne smernice za organizatorje dogodkov, pogoje za sodelovanje na takih prireditvah, navodila za ravnanje ponudnikov storitev na teh dogodkih in poišče rešitve, ki takšno delovanje omogočajo. Občinski odlok, ki to ureja naj se dosledno upošteva.

(7) da se odpre center ponovne uporabe, kjer se bodo še uporabne zavržene reči po potrebi popravile, obnovile, restavrirale in ponudile zainteresiranim odjemalcem. Zahtevamo podporo (če jo potrebujejo) zasebnim iniciativam, ki na tak način že zdaj prispevajo k zmanjšanju odpadkov.

Kaj pravite?

Na kakšen način boste v sodelovanju z JP Snaga okrepili informiranje in osveščanje o vplivih odpadkov na okolje in pravilnem ravnanju z njimi?

S poučnimi videi na spletu in televiziji, ilustracijami, ki so lahko del položnice za ravnanje z odpadki, čim širšo uporabo recikliranega materiala in zgledom v sami mestni upravi, v okviru vpeljave Mestne kartice in nagrajevanja občanov z brezplačnimi storitvami JP

Ali se boste zavzeli za uveljavitev principa »zero waste« na javnih dogodkih na občinskih površinah? Kako boste to zagotovili? Do kdaj bo načelo uveljavljeno?

Da. S prednostnimi kriteriji za organizatorje, ki se tega držijo, spodbujanjem javnosti k sodelovanju in sprejetjem ustreznega odloka, ko bo princip že dovolj uveljavljen. To bi se lahko predvidoma zgodilo do sredine mandata.

Ali boste omogočili delovanje t.i. centru ponovne uporabe? Do kdaj ga boste vzpostavili?

Da. Ko bo finančno in izvedbeno mogoče in bo najdena primerna lokacija za tak center.

Organiziranost in nadzor

V Zakonu o gospodarskih javnih službah (ZGJS) so le te opredeljene kot službe, s katerimi se zagotavljajo materialne javne dobrine, to je proizvodi in storitve, katerih trajno in nemoteno proizvodnjo in zagotavljanje v javnem interesu zagotavlja Republika Slovenija ali lokalna skupnost (v našem primeru MOM).

Javno dobro, javne dobrine in javne storitve sicer nimajo enotne definicije, vsekakor pa gre pri tem za uveljavljanje javnega interesa, skupno rabo, javno last in zagotovljen enak dostop. Zakon o gospodarskih javnih službah v svojem 2. členu opredeljuje zagotavljanje javnih dobrin in pravi: **»[...] Pri zagotavljanju javnih dobrin je pridobivanje dobička podrejeno zadovoljevanju javnih potreb.«**

V MOM upravljavci na to gledajo drugače. A. Fištravec v intervjuju za Večer (februar 2015): *»Pomembno je, [...] da imamo pri javnih podjetjih jasno postavljeno zahtevo, da začno razvijati tudi profitabilne dejavnosti, da je jasno, za koliko morajo povečati dobičke. Samo na ta način je mogoče ugotavljati njihovo učinkovitost.«* V zadnjem mandatu je podpisan koalicijski sporazum predvidel namero, da se v vseh javnih podjetjih v pretežni lasti MOM bistveno poveča delež tržnih dejavnosti, kar nas vodi k sklepu, da vsaj v mariborskih javnih podjetjih ni temeljni cilj zagotavljanje in enaka dostopnost javnih dobrin in storitev vsem prebivalcem pod enakimi pogoji. Njihova učinkovitost se ne meri z zadovoljstvom uporabnikov in dostopnostjo javnih dobrin,

temveč z višino dobička, ki ga prispevajo v proračun. Hkrati so družbe, ki izvajajo javne storitve, v pravnem smislu organizirane tako, da se jih Zakon o gospodarskih javnih službah le bežno dotika (d.d., d.o.o.) in jih napotuje na Zakon o gospodarskih družbah. Podrejanje dobičku ni edina protislovnost, ki izhaja iz organiziranosti javnih storitev v MOM. Poudariti je treba, da je lastništvo večine družb za izvajanje javnih storitev razdeljeno med več občin ustanoviteljic, med katerimi MOM kot večinska lastnica svoj status protipravno zlorablja za vmešavanje v poslovanje (nastavljanje direktorjev, čiščenje nadzornih organov v Vodovodu, Nigradu), manjšinske lastnice (občine) pa so postale apatične. Nadzor se je zdel nujen. ZGJS daje podlago za ustanovitev Sveta za varstvo uporabnikov javnih dobrin (SVUJD), kar je Občini predlagala tudi mestna delovna skupina za komunalo v okviru zborov samoorganiziranih skupnosti. Pripravili so tudi tozadevni odlok. Ker se občina ni strinjala, da bi se SVUJD sestavil iz neodvisnih predstavnikov javnosti, omenjena delovna skupina postane samoorganiziran Svet (SSVUJD).

Zahtevamo,

(1) da se v MOM prične upoštevati Odlok o gospodarskih javnih službah, ki nalaga MOM ustanovitev Sveta za varstvo uporabnikov javnih dobrin.

Kaj pravite?

Ali boste ustanovili Svet za varstvo uporabnikov javnih dobrin? Kdaj?

Da. Po posvetovanju s strokovnimi službami občine in pregledu predpisov, ki to omogočajo

JAVNA PODJETJA

Zahtevamo,

(2) da se Statut MOM dopolni s členom, v katerem je zapisano, da se izvajalci javnih storitev (javne gospodarske službe) organizirajo v javne zavode, s skupnimi podpornimi službami, ki nudi zakonsko podlago z bistveno boljšimi načeli in smerjo delovanja za področje izvajanja javnih storitev.

Kaj pravite?

Ali boste podjetja, ki izvajajo javne storitve preoblikovali v javne zavode? Zakaj? Do kdaj?

Bolj kot pravno-formalni vidik, so pomembni dobro delovanje institucij, transparentnost uporabe javnih dobrin in njihova dostopnost meščanom. Temu je potrebno prilagoditi obliko pravnih subjektov, ki z njimi upravljajo. Na sodelovanje med JP in občani bi želeli vplivati s projektom nagrajevanja in sodelovanja, ter brezplačnimi storitvami na področju varovanja okolja in ločevanja odpadkov.

JAVNA PODJETJA

Hčerinske družbe javnih podjetij

Razlogi, zakaj podjetja, ki izvajajo javne storitve, ustanavljajo hčerinska podjetja z javnim kapitalom, so najbrž različni, vodijo pa v stanje, ko omenjena podjetja postanejo zasebna, avtonomna, javni nadzor pa ni več možen. Podjetja se ustanavljajo tudi na skrivaj, v AJPEsovi bazi se celotna slika težko izoblikuje, če ne veš, kaj iskati. Statut ene izmed družb, ki takega početja ni dovoljeval, je bil po ustanovitvi hčerinske družbe naknadno spremenjen. Nikoli javnosti tudi ni bil predstavljen javni interes za ustanovitev katerekoli izmed hčerinskih družb naših javnih podjetij.

Holding javnih podjetij MOM

Iz zakonodaje (po ZGD) izhaja razlaga holdinga, in sicer, da holdinška družba v družbe v holdingu vlaga kapital izključno za pridobivanje dobička. To je povsem v neskladju z javnim interesom glede zagotavljanja kakovostne, vsem dostopne javne storitve, hkrati pa vodi k misli, da gre pri predlagani pobudi za kartelske rešitve, primeri od drugod kažejo, da je namen predloga lahko izčrpavanje podjetij v holdingu in s tem javnih financ. Strokovne službe mestne uprave, ki bi morale delovati v odnosu do izvajalcev javnih služb kot upravljavec in razvojniki, so izgubile svojo strokovno vlogo in vpliv, bojazen pa je, da se s preoblikovanjem v holdingom povsem izgubi nadzor javnosti in stroke.

Zahtevamo,

(1) da se sprejme občinski odlok, v katerem se v družbah, kjer je MOM večinski lastnik, prepove ustanavljanje hčerinskih podjetij.

(2) da se javnost seznani z vsemi obstoječimi hčerinskimi podjetji, ki so jih ustanovile družbe, kjer je MOM večinski lastnik, v zadnjih 12 letih. Hkrati zahtevamo, da se javnost seznani z namenom ustanovitve in obstoja teh hčerinskih družb.

Zahtevamo,

(1) da se umakne namera MOM za ustanovitev holdinga javnih podjetij, saj ta predlog ne rešuje obstoječih problemov javnih podjetij in javne storitve, temveč jih dodatno ustvarja.

Kaj pravite?

Ali boste družbam v večinski lasti MOM prepovedali ustanavljanje hčerinskih podjetij?

Primernejši ukrep je, da se ustanavljanje hčerinskih družb veže na nadzorne mehanizme, npr. soglasje mestnega sveta.

Ali boste javnosti predstavili vsa že obstoječa hčerinska podjetja, njihovo lastniško strukturo in namen obstoja le teh?

Da. V okviru strategije Odprtih podatkov.

Ali boste ustavili načrtovano vzpostavitev holdinga javnih podjetij?

KOMUNALNA INFRASTRUKTURA

Zgrešeno razumevanje javne storitve in javnega dobrega, omenjeno v vsebinskem poglavju o javnih podjetjih, se odraža tudi na stanju javne infrastrukture (ceste, kanalizacija, vodovod, razsvetljava). Ta je v nezavidljivem stanju, sicer predvsem zaradi pomanjkanja sredstev za vzdrževanje. A s primernejšo organizacijo izvajanja, transparentnejšim sledenjem stroškom, boljšim načrtovanjem posegov in z neodvisnim nadzorom bi se lahko tudi z razpoložljivimi sredstvi naredilo več, v MOM pa ne bi zaostajali tako zelo pri zakonsko predpisanih posodobitvah infrastrukture. Izpostavljamo:

Celostno načrtovanje pri obnovah in novogradnjah komunalne infrastrukture

Nenehno smo priča, da se že obnovljene cestne odseke ponovno razkopava – ali se popravlja kanalizacija ali vodovod ali se polaga plinovod ali telekomunikacijski vodi. Po teh posegih se cestišče le zakrpa, ne pa celovito prenovi. Da take zaplate veliko prej načne čas, je jasno tudi nestrokovnjakom

Zahtevamo,

(1) da župan v aktih in pravilnikih predlaga spremembe, ki bodo načrtovalce in izvajalce posegov na komunalni infrastrukturi zavezale, da se istočasno obnovijo ali izgradijo vsi komunalni vodi, da se v naslednjem daljšem časovnem obdobju na obnovljene površine ne sme posegati, če pa se, je izvajalec dolžan površino v celoti povrniti v prvotno stanje.

(2) da načrtovalci k načrtovanju novogradenj pristopijo celostno in trajnostno, da pri načrtovanju upoštevajo dolgoročne potrebe tako rabe kot vzdrževanja infrastrukture;

(3) da so vsi kasnejši posegi na komunalni infrastrukturi v skladu s celostnim načrtom;

(4) da župan ali županja poskrbi tudi za odpravo preteklih napak pri posegih na infrastrukturi in vzpostavi primerno stanje (ciljamo na razkopane prometne površine pri polaganju optičnih vodov, ki niso bilo nikoli do konca sanirane).

(5) da se za izvedena dela zahteva in vedno, ko je to potrebno, upošteva oz. terja garancija.

Kaj pravite?

Kako boste zagotovili, da ceste in ulice ne bodo degradirane s posegi v komunalno infrastrukturo?

Tako, da se bo k načrtovanju in izvajanju gradenj in obnov pristopalo celovito, na podlagi dolgoročnega načrta in se bo izvajalce zavezalo k primerni skrbi zanje in povrnitvi v prvotno stanje, če bo to potrebno.

KOMUNALNA INFRASTRUKTURA

Pri načrtovanju prednostno upoštevati stanje infrastrukture in potrebe občanov in občanov, kar se naj odraža v proračunu

Ugotavljamo, da so sveti MČ in KS, ki bi naj zastopali mnenja in potrebe lokalnega okolja, od odločanja povsem odrinjeni. Njihovih načrtov, ki izhajajo iz poznavanja problemov in potreb v skupnosti, se ne upošteva. Posamične predlagane postavke se tudi desetletje in več ne uvrstijo v proračun..

Odnos do javne infrastrukture

Predvsem na cestni infrastrukturi so mnoge poškodbe posledice napačne uporabe in odnosa uporabnikov in vzdrževalcev. Na površinah, ki niso grajene zanje, skoraj brez omejitev srečujemo težka tovorna vozila. Taka za odvoz odpadkov po naseljih uporablja tudi Snaga. Nigrad kot vzdrževalec za čiščenje in predvsem pluzenje uporablja stroje, ki za to niso primerni in povzročajo poškodbe na pločnikih in tlakovanih površinah.

Zahtevamo,

(1) da župan predlaga spremembo Statuta MOM, kjer se svetom MČ oz. KS podelijo pristojnosti v zvezi z načrtovanjem posegov na komunalni infrastrukturi v njihovem okolju. Z odlokom se določi, da sveti MČ in KS ali njihove komisije sodelujejo še pri nadzoru izvajanja del.

(2) da so programi izvajanja del na komunalni infrastrukturi javno dostopni in pregledni.

Zahtevamo,

(1) da se prevetri koncesijske pogodbe in po potrebi vnese določila za pravilen odnos in smotno uporabo javne infrastrukture.

Kaj pravite?

Kako boste zagotovili, da se upoštevajo in dosledno izvedejo investicijske prioritete v skupnostih, kot jih identificirajo sveti MČ in KS? Kako bi vključili svete MČ in KS v nadzor izvedbe?

Mestne četrti in krajevne skupnosti je vsekakor potrebno vključiti v odločanje o investicijskih prioritetah in tudi na drugih področjih. Potrebno je sprejeti spremembe v statutu MOM, da se svetom MČ in KS podelijo večje pristojnosti pri načrtovanju in nadzoru posegov na komunalni infrastrukturi v njihovem okolju.

Kako boste občanom zagotovili vpogled v načrte del na komunalni infrastrukturi? Do kdaj?

Ali bi in kako, spremenili koncesijske pogodbe izvajalcem javnih služb, da z izvajanjem del ne bi dodatno uničevali infrastrukture?

Da.

KOMUNALNA INFRASTRUKTURA

Posodobitev javne razsvetljave

Vemo, da je javna razsvetljava v MOM v povprečju stara več kot štirideset let, da dobrih 80 % svetil ne ustreza že pred desetletjem sprejeti Uredbi o mejnih vrednostih svetlobnega onesnaževanja (Uredba), v skladu s katero bi morala MOM vsa ta svetila do konca leta 2016 zamenjati z ustreznimi. Vemo, da je poraba energije za javno razsvetljavo v MOM več kot 70 kWh na prebivalca letno, medtem ko je zgornja meja dopustnega po Uredbi 44,5 kWh na prebivalca. Mejno vrednost tako presegamo za več kot 60 %. Vsako leto bi samo z zmanjšano porabo energije lahko prihranili vsaj milijon evrov, dodaten prihranek bi nastal tudi zaradi zmanjšane vzdrževanja, če bi vsa svetila nadomestili z LED svetilkami. V nekaj letih bi samo s prihranki lahko servisirali potrebna sredstva za obnovo (ocena med 5 in 6 mio evrov). Ob tem je še pomembnejše zmanjšanje onesnaženja in izboljšanje počutja ljudi, kjer obstoječa svetila osvetljujejo tudi fasade in notranjost stanovanj, ne pa le javne prometne površine.

Zahtevamo,

(1) da se župan prioritetno loti obnove javne razsvetljave in da potrebne investicije izvede brez javno zasebnega partnerstva.

Kaj pravite?

Do kdaj in na kakšen način nameravate izvesti posodobitev javne razsvetljave?

Strinjam se, da je posodobitev potrebno izvesti čim hitreje in modernizirati javno razsvetljavo v mestu v skladu z ekološkimi standardi. Rešitve, ki jih predlagate, zvenijo dobro, zato jih je potrebno čim prej začeti usklajevati s pristojnimi strokovnimi službami.

KOMUNALNA INFRASTRUKTURA

Stanje kanalizacijskega omrežja

Do leta 2020 mora MOM dokončati javno kanalizacijsko omrežje po celotnem področju, kjer je izgradnja stroškovno upravičena. Drugod se sistem odvajanja rešuje z MČN. Leta 2015 je potrjen akcijski načrt za dokončanje omrežja. Kakšno pa je stanje na že obstoječi kanalizaciji, je stvar ugibanj.

Vodooskrba

Pomena vodooskrbe se bolj ali manj zavedamo vsi, svoje mesto je voda dobila tudi v Ustavi RS. Kakšen pa je naš odnos do nje, je že drugo vprašanje. Vodovodno omrežje v MOM je v 40 % v slabem stanju. Ponekod še uporabljamo salonitne cevi, nekatera gospodinjstva še niso priklopljena na javno vodovodno omrežje, podatki o vodnih izgubah so različni, a v splošnem zaskrbljujoči. Vse to je nedopustno. Za te namene je pogosto na voljo tudi evropski denar, ki ga do zdaj nismo znali izkoristiti. Celo že odobrenih projektov na vodovodnem omrežju se ni izvedlo.

Zahtevamo,

(1) da se izdela jasen pregled stanja kanalizacijskega omrežja v MOM (nezgrajena in obstoječa infrastruktura). Podatki o stanju naj se javno objavijo.

Zahtevamo,

(1) da župan oz. županja tudi z dejanji da vodooskrbi prioriteto mesto;

(2) da se obudi neizpeljan projekt za celovito oskrbo s pitno vodo v SV Sloveniji, če so evropska sredstva še na voljo.

Kaj pravite?

Ali boste poljudno predstavili informacije o stanju kanalizacijskega omrežja v MOM? Do kdaj?

Da. Takoj, ko bo mogoče.

Kaj pravite?

Kako boste poskrbeli za izboljšanje stanja vodovodnega omrežja v MOM?

S pridobivanjem evropskih kohezijskih sredstev za celovito prenovu na dolgi rok in rednimi pregledi ter obnovami najbolj kritičnih mest na kratki rok.

KOMUNALNA INFRASTRUKTURA

Koncesija za čiščenje odpadnih voda

Zaradi ekonomsko neracionalnega javno zasebnega partnerstva ima Maribor eno izmed najvišjih stroškov čiščenja odpadnih voda v Sloveniji. Kljub temu, da bi se moralo sodelovanje z Aquasystems po prvotnem načrtu že davno končati, je MOM v preteklosti to sodelovanje podaljševala. To ni racionalno.

Uporaba javno zasebnih partnerstev za financiranje projektov javnega dobrega

Izhajamo iz splošnega dejstva, da je interes zasebnega kapitala drugačen od javnega interesa. Med tem ko je na vrhu seznama interesov prvega vedno maksimiran dobiček, pa to ne more veljati za javno dobro, kjer se zasledujejo cilji visoke kakovosti, enake dostopnosti za vse. Ne trdimo, da zasebni kapital vedno in povsod javni interes podreja lastnemu interesu, je pa to pričakovano. Spomnimo se javno-zasebnega partnerstva v pojavi obliki radarjev ali pa tega, ki je že desetletja skrbi za drago čiščenje odpadne vode (Aquasystems) in to ne zaradi dragih postopkov čiščenja temveč zaradi kapitalu naklonjenih dogovorov o financiranju.

Zahtevamo,

(1) de se MOM dobro pripravi na iztek javno zasebnega partnerstva, ki bo poteklo v 2024 in ga ne podaljšuje znova.

Zahtevamo,

(1) da se natančno opredelijo pogoji sodelovanja, pravice in dolžnosti v projektih javno-zasebnega partnerstva, v katerih je v ospredje postavljen javni družbeni interes in pa družbena odgovornost zasebnega podjetja, ki vstopa v partnerstvo (interes zasebnega kapitala naj bo predvsem družbena odgovornost do skupnosti, v kateri deluje, ne pa ustvarjanje dobičkov na njen račun).

(2) da se pri načrtovanju projektov posodobitev, prenov in obnov občinske infrastrukture (tudi šol, vrtcev in zdravstvenih domov), opravi temeljita analiza vseh možnih variant financiranja in se javno zasebno partnerstvo uporabi le v primerih, ko so vse druge možnosti financiranja slabše. Pri tem je poglavitni cilj, ki se ga zasleduje, najboljši možni učinek za javno dobro.

Kaj pravite?

Kako nameravate urediti sistem čiščenja odpadnih voda po tem, ko se javno zasebno partnerstvo z Aquasystems izteče?

Kaj pravite?

Kakšno je vaše stališče do mehanizma javno zasebnega partnerstva?

Mehanizem javno-zasebnega partnerstva je lahko v nekaterih primerih dobra rešitev, a tega nikakor ne gre generalizirati, kot se zdaj dogaja, in uporabljati preveč na široko. Odločati se je potrebno od primera do primera in ko pade odločitev za takšno obliko sodelovanja z zasebnim podjetjem, je potrebno natančno opredeliti način sodelovanja, pravice in dolžnosti obeh strani. Pri čemer mora biti prvi in najbolj pomemben pogoj sklenitve vsakega javno-zasebnega partnerstva javni družbeni interes.

UREDITEV PROMETA

Razbremenitev od avtomobilskega prometa

Želimo si od avtomobilov razbremenjeno mesto, mesto prijazno pešcem in kolesarjem. Za doseg omenjenega ter za namene učinkovitega povezovanja zunanjih predelov mesta za umik tranzitnega prometa mimo centra mesta, nam gotovo manjkajo južna obvoznica, podaljšek Ceste Proletarskih brigad in priključitev le te na Limbuško (pri Marlesu) ter preboj s Tabora (C. Pariške komune) na Pobrežje (Puchova). Ob napovedanem zaprtju Koroške ceste in Lenta za avtomobilski promet ostaja še vedno uganka, kje na severni strani mesta speljati z omenjenih cest preusmerjeni promet. Stara hitra cesta med Pesnico in Hočami, ki seka Pobrežje, še vedno velja za cesto z vinjetnim režimom. Zaradi tega razbremenilna vloga te ceste za lokalne poti na Pobrežju nima želenega učinka. Velja dodati, da smo v Mariboru izrazito naklonjeni avtomobilom, večina poti, za katere uporabimo avtomobil, pa je zelo kratkih. Če želimo mesto razbremeniti avtomobilov, je treba prebivalcem in obiskovalcem ponuditi alternativo, ki bo časovno in stroškovno zanimiva.

Prometna strategija občine je bila sprejeta leta 2015. Še najbolj konkretno se omenjena strategija trenutno izvaja na področju urejanja kolesarske infrastrukture, delno tudi pri izgradnji obvoznih (vpadnih) cest (1. faza izgradnje južne obvoznice ter podaljšek Ceste Proletarskih brigad se pričenjata v začetku 2019).

Zahtevamo,

(1) da se župan angažira pri DARS in izposluje rešitev, po kateri se odsek stare hitre ceste (HC Maribor) izvzame iz sistema cestninjenja in se tako končno doseže namen te ceste, ki je razbremenitev okoliških cest s strani tranzitnih voznikov.

(2) oziroma podajamo pobudo, da se župan ali županja angažira za doseg cilja, da se ob zaključku prve faze izgradnje južne obvoznice (povezava rondo Lackova na rondo Betnavska), obvozni del nemudoma poveže tudi na rondo Ljubljanska. Tako se reši prometna problematika Streliške med Kardeljevo in Ljubljansko, ki je najbolj pereča.

Kaj pravite?

Kako boste dosegli, da se hitra cesta izvzame iz sistema cestninjenja?

Ali se strinjate, da bi bilo dobro že v prvi fazi gradnje južne obvoznice zgraditi odcep na Ljubljansko? Kako se bi zavzeli, da bi to dosegli?

UREDITEV PROMETA

Prometna kultura: nadzor nad mirujočim in premikajočim prometom vseh vrst

Prometna in parkirna kultura v Mariboru marsikdaj šepa. Če želimo vzpostaviti ustrezno prometno kulturo, je potrebno tudi povečati nadzor nad vedenjem, opozorila in sankcije.

Predlagamo,

(1) bistveno povečanje števila nadzornih oseb, ki spremljajo red v parkih, premike motornih koles in štirikolesnikov po gozdnih površinah, upoštevanje omejitev hitrosti, pravilno parkiranje, gibanje (in parkiranje) tovornega prometa po mestu.

Kaj pravite?

Ali se strinjate s povečanjem števila nadzornih oseb?

Če je odgovor DA: Pojasnite še, v kolikšnem času boste dosegli povečanje, s kakšnimi ukrepi boste povečali učinkovitost nadzora in na katerih področjih bodo zaposleni aktivni?

Odgovor NE: Pojasnite zakaj ne in morebitne katere druge ukrepe boste uvedli, da se uredi premikajoč in mirujoč promet v mestu v skladu s prometno strategijo?

UREDITEV PROMETA

Celostna prometna strategija

Ugotavljamo, da se izvajanje prometne strategije izvaja počasi, na nekaterih področjih pa se ne premika. V zadnjem času je bilo sprejetih kar nekaj odločitev (oz. potrjenih kar nekaj projektov), ki so v nasprotju s sprejeto prometno strategijo (npr. zelena luč za investicijo je bila dana trem projektom izgradnje bencinske črpalke – vse na lokacijah, kjer bencinske črpalke že obstajajo v neposredni bližini in zanje ni nobene potrebe).

Zahtevamo,

(1) da se dosledno in prioriteto izvede načrtan projekt kolesarskih poti, ki bodo mestne četrti in krajevne skupnosti povezovale med sabo in s centrom mesta (CTN – že potrjeni projekti).

(2) da se (če to še ni bilo izvedeno) izvede sistematičen pregled poti za pešce in kolesarje, ki jih uporabljajo tudi gibalno ovirani (kot so preozki sestopi s pločnika na cesto in obratno za osebe na invalidskih vozičkih, signalizacija na sredi pločnika, ki se ji oseba na vozičku lahko umakne le tako, da se poda na vozišče, itd). Zahtevamo, da se zaznane prepreke za gibalno ovirane nemudoma odpravijo.

(3) da se zasleduje strategija razvoja javnega avtobusnega prometa v smer, da se izboljša storitev za potencialne uporabnike tako, da bo zagotavljala cenovno in časovno bolj ugodno alternativo avtomobilu ne le na poti »dom – center mesta« temveč tudi v vse druge smeri v občini in v sosednje občine, od koder v MOM na delo prihajajo ljudje, pa tudi v navezavi za medkrajevno potovanje (železnica, medkrajevni avtobusni promet). Avtobusni promet mora biti na razpolago večino časa.

Kaj pravite?

Kako in v kakšnem času boste dosegli, da se bo izvedel načrtan projekt kolesarskih poti?

Mreža kolesarskih in pešpoti, ki bi vključevala gradnjo primarnih koridorjev in varne šolske poti, je ena od prioritet Liste kolesarjev in pešcev, zato se bomo njene izvedbe lotili takoj. Pri listi smo že tudi pripravili zemljevid po principu Metro Minuta, ki računa čas poti po mestu s kolesom, ki ga bomo razdelili med vse prebivale mesta. To je prvi tovrstni zemljevid v Sloveniji. Na kolesarskih in peš poteh se bom hkrati takoj lotili odprave kritičnih točk, namestitve jasnih označb in ureditve problematičnih delov.

V kolikšnem času boste izvedli pregled poti in odpravili ovire za gibalno ovirane osebe?

Pregled poti je potrebno začeti izvajati takoj in učinkoviteje začeti odpravljati ovire za gibalno ovirane osebe, da bo tako zagotovljena enakopravnost pri gibanju po mestu vsem meščanom in obiskovalcem. Ob odpravi ovir je potrebno začeti nameščati tudi taktilne oznake ter zvočne in svetlobne naprave, kjer jih še ni.

Ali se strinjate, da je potrebno posodobiti javni avtobusni promet v smeri, da bo predstavljal cenovno, časovno in okoljsko ugodnejšo alternativo avtomobilu? Če se - na kakšen način boste to dosegli?

Da. Razvil bi integriran javni potniški promet, ki bo povezal mesto z zaledjem in pri tem uvedel nov sistem linij in prestopnih točk, coniranje in tarjne razrede.

UREDITEV PROMETA

Kako boste dosegli, da bo Urad za komunalo, promet in prostor in drugi vpleteni uradi bolje sledili prometni strategiji?

Da. Razvil bi integriran javni potniški promet, ki bo povezal mesto z zaledjem in pri tem uvedel nov sistem linij in prestopnih točk, coniranje in tarifne razrede.

UREDITEV PROMETA

Hrup

V mestu je zaznati več ključnih točk, kjer se ustvarja prekomeren hrup, ki niža kvaliteto bivanja občanom.

Zahtevamo,

(1) da se izravnalne postaje avtobusnih linij, začetne in končne postaje turističnih prevozov locirajo stran od stanovanjskih objektov;

(2) Zahtevamo, da MOM pozove Slovenske železnice in DARS, da na točkah, kjer se presegajo mejne vrednosti hrupa, postavijo ustrezne protihrupne ograje.

Kaj pravite?

Pojasnite na kakšen način in do kdaj boste uredili, da bodo izravnalne postaje avtobusnih linij in začetne in končne postaje turističnih prevozov locirane stran od stanovanjskih objektov?

Pojasnite, kako boste dosegli da bodo Slovenske železnice in DARS v najkrajšem možnem času na točkah kjer se presegajo mejne vrednosti hrupa v MOM postavili protihrupne ograje?